

Æeàî ò í à äðóæàñòàî ò ì

Åai ei æeà æeñeòðçey 2004 – ìðeðîíàí è òáí ì ì áí è èñòîðè-àñeí í àñeààñòàí à Èçòî÷í è Ðíàíí è

Åæàáí áí àòà æeñeòðçey, ìðàáí eçeðàíà ìò Àæeàðñeí òí àáí-
eí æe-àñeí äðóæàñòàí, ñà ìðíàááà íà 29 è 30 ì æé 2004 á. à
Èçòî÷í è Ðíàíí è ñ èðáàáçí òí ñúàæeñòæe è òeíàí ñíàòà
íí æeðàí à íà „Àí eèáí ì eíàðæe áí à ì æeí eí à“ ÅÅ (ÅÌ Ì –
ÅÅ). À æeñeòðçeyòà ò-àñòàòà ìíà-à ìò 80 áòæ. Ì àð-
òòóò ì eí àááòà ì ðàç çààæeæeòæeí è àáí eí æeè ì àæeð è Èç-
òî÷í ðíàíí ñeòà ì æeáí àáí ñeà àòeèáí ñeà ì æeàñò è æeð-
àòà ì ñàòóáí eà íà àðòàí eí æeè ì àí àòí eòe ìò 18–12 á. ìð.
Òð., ñðàà eí eòí è ìà ñàòóáí eý òðæeèeñeè òðàí Ì àðí àðe-
eí. Ì ì àðàí à íà ìúòòàáí àòí æeáí àà àÿòà ñò.í.ñ. Èí òí Ðíàíí
è ñò.í.ñ. Àæeàáí eð Àáí ðæeàá ìò ÀË – ÅÅÍ.

Ì ìòàòà æeñeòðçeyí íà ñíeðeà ñà ñúòòóÿ à eèàæeòà
àeèçí àí ñ. Ì ìííàeòà, ìí ìúòò çà àð. Õàñeí àí (ñí. 1). Ñò.í.ñ.
Ì ñò. Ñòàòàí Õàííà, ðúeí àí æeòæe íà eçñeàáí àòàeñeà àð-
íà ìò ÀË – ÅÅÍ, ìíeàçà ñíàòeæeí ìðíeàðàíà eáí ààà ñ
áíòæeòæeí ðàçí àðe (ñí. 1), ðàçeðeààòà ñúàòàí àí e àà-
òí ðí àòeè ìà ðàçeñúàáíà ìà ìíàúòòí ñòíe è èàòàðíàðíe
ñàæeí àí òe ìò ðàçeí ì, æeòeæeðàí ìí àðàí à íà çàí àòðàñàí eà
ì ðàç 1928 á. ñúñ ñeèà 6,9 ìí ñeàeòà ìà Ðeòòàð.

Ì ìúòò çà àð. Èðòí ìàðàà ìò àòíàòà àeàÿòí à àðòí è
ìò ñeàeíe ìeòe, eçñà-áíe àúòòò ìòààñíe ñeàeíe æeí eí àà.
Ðàçí eí eáí eàòí eí ìà ìàðÿàáí àòà ìò ñeúí òàòí ñòðàí à àà-
ðíÿòí à ñàúðçáí ñ ìí-eòàí àòí ìà ñeúí òàòí à ðæeæeí ç-
íeòà ðeòòàè ìà àðàí eòà òðæe. Ì æe-ðàçí òí ñòðàí à íà
òeí ìò ðàçàòà, +à òí àà ñà eòeòí àe ñúí ðúæáí eý, à eí eòí ñà æe-
èe ìí ñòààÿíe ìí àðààæeíe òðíe.

Àòí ðà ñíeðeà àá àí eòàðí æeí òí çeàòí ìàòí æeòà Õàí
Èðòí, ðàçeðeàòó ñà ìà òúeí à Ààà òàí à eðæe àð. Èðòí ìà-
àðàà. Çí à-eòàeíà àáí òeí e-íà àí ìí àeèÿ à ðæeí à à òñàí ì-
àáí à ìúà ìàðæe ààñàòeíà àí æeíe ìò eàòeòí æeòà ìà „Àáí-
eí æeè è àáí òeçeèà“ ÅÅ (Ñàðíà è àð., 1996). Ì ðàç 2001 á. à
ðàçeòeòà ìò ìðíò-àáíà ìà Èðòí ìàðààñeòà eèòà çeíííà
ì eí çí, ìðíàáááí ìò „Àí eèáí ì eíàðæe áí à ì æeí eí à“ ÅÅ
(ÅÌ Ì – ÅÅ), ìàæeòó ñà ìàðàðúòà à ðæeñòeðàíí àáí eí æe-
eí ìeðeòeà ìíà eí àòí Õàí Èðòí (ñí. 2, 3). Ì ìeò-áí eòà ðà-
çeòàòe ìí eàçàòò, +à çeàòí ìí ñòí ìò ðòàÿàáí à à eààðòí-
áí ì àòàñí ìàòe-ìí òÿeí, eí eàeèçeðàíí à ìÿñú-íeòe è àðàá-
í eúñíàe àðæe-ì eí ìæeí àðàòe ìò Õàààðñeòà ñeòà. Õÿ-
eí òí à ìeàñòí ìàðàçí ì è à ìeàúðçáí eúí ðàçeí ìà ìòà-
eýí à ì æeòò ñàæeí àí òeòà ìà Õàààðñeòà ñeòà è ìòáí eòeà-
æàòeòà ì àòàí ìðeòe ìà òí òí àáí àí òà. Ì ì ñàòóáí eàòí ìà ìà-
òí æeòàòí ààòà ìàðàçòí àí ìàáí eçeðàíí ìò eí eàæeòà ìò
ÅÌ Ì – ÅÅ. Àñàèe æeàæàò ì ìæàòà àà ñe àçàí à çà ñí ìí àí
eúñ-à ìò çeàòí ìí ñeòà eí ìæeí àðàòe. Èðáàçí ìe àòà ìí-
eàçáí ì è ÿæeí òðàí eèeòàòí ìà àáí eí æeèÿ ìàæeò. Àí ñòí ìe-
àí ñòàòí ìà eí eàæeòà ìò ÅÌ Ì – ÅÅ àí ñeàí à eòeí eí àòeÿòà
ñe ñ àáááí eý ìò òeðí àòà àáí eàò à ðàñòí ðàí òà ìà òí òæeà.
Ì àçàðàæeí è àí à-àòeáí eý ìí eò-eòí à ìí àðàí à íà ìúòò-

àáí àòí ñ àòàíàòà ìí àæe-àñòàáí eý eáí ìí ìà ìò ð. Àðàà, eú-
ààòí ìðeðí àà à eçàÿæe ìðe-òæeèe òí ðí è à eàáí eè ìí òí-
òe ìà ìòàááí à çàñòeí æeè àòeèáí e (ñí. 4). Çà àà ìðàñe-à èà-
í ìí ìà ìà ð. Àðàà, ìúòò ìò ðàí eí ààà ìí ñòàí àòà ìà ÿçí æeð
„Ñòòàáí eèàáí àò“, ìðààñòààeÿàòú àðàí æeí çíí eí æeáí àð-
íí ñúí ðúæáí eà, çààúðçáí ìò ðàç 1956 á. Ñòàí àòà ìà ÿçí æe-
ðà eàæe àúòòò ñàààðí eý eðæe ìà ìðeçí àòe-ìí ìàí eèáí eà-
òeòí à ìí òíe ìò ñàààðí àòà ìàðeòàðeÿ ìà ìeèáí òàí ñeèÿ àòe-
eáí Ñà. Èeèÿ. Ñeàá ìí ìàí àðí eí eòà çàáí e ìà ðà-í eòà òàðà-
e à ìàòeðí àòà àí eèáí ìà ð. Àðàà, ìeí eí ñ. Ì ìòí-í eòà
ìàæeðáàààò à ìàí ðàí àí eçæeà ìà æeàáí çæeáí eòà ìeðí e-
eàñe-íe ìí òíe ìà çàí eèòí àí òí ìòí æeòà Àí eí àðàí àí.

Èòeí eí àòeÿ ìà æeñeòðçeyòà ààòà ìí ñàòóáí eàòí ìà eç-
ñà-áí eý à ñeàeòà òðæeèeñeè àáí ðàò-ñàòeèeèúà ìà òúeí à
ì àðí àðeèíí ìàà ð. Ì àðí àðæe, eúààòí ìí-eúñíí à ñòðàí à íà
æeçàí òeèeà eðàí ñò (ìò 18 á. ìð. Õð. àí 14 á. ñe. Õð.) (ñí.
5, 6). Ì úòòò àí àí eáí eý ñeàeáí eòeòí à eí ìí eàeñ à ìí ñòðúí-
íe ìúòæe ñúñ ñúòàíàíe à ÿæeí e ñòúí àeà. Ñeàáàà àí eí ñ-
àáí à áí àí òe-ìí ñòòà – ðàçòí àeà ìí ñòàí eòà ìò àðàáí
eòeòí àe ñúí ðúæáí eý, ñí eí eè ìà òðíà ìà òðæeèeñeòà
àí æeáí àà. À ìí àí ìæeòó ìà òúeí à ñà çàí àçàí è eðàðàí àí è çà
ì à-eèáí à ìà àðí çàà è ìòí eçàí àñòàí ìà ñàòóáí æeí. Ñeà-
eèòà, eçàðàæàòúe òúeí à, ñà ñeàáí-àí ñòàáí ìí ñà-áí è òe-
íí àí çí æe eáí eí àðeòe, ìòeí æeáí è ìò ìeðí eèàñeò-eí eòà ìí-
òí òe ìà Ì àí eí ìí eèáí òàí ñeà eèñàeà àòeèáí ñeà òàçà. Ì ðàá-
íí eààà ñà (Ðíàá, 1990), +à àòeèáí ñeèÿò òàí òúð, ñ eí eòí ñà
ñàúðçáí è ðàçe ìí òíeòe, ñà ìàí eòà ìà ìeí eí 15 km çàí àáí ì
ìò òúeí à, à ðæeí à ìà eúðàæeèeñeòà ñàeà Èí ñeòí è
Ñeàeí à æeàà. Ì eðí eèàñeòeòeòà ñà ìàí úeí ìàí eèeòeçeðàí e,
ìí ðàæe eí àòí ìàðàñòààeÿàò eààeáí ñeàeáí ì àòàðeæe çà
àÿeáí à, çàí àçeè ñà à ìòí àúeæáí eà ìà ìíà-à ìò 25 àæeà.

Çeàòí eí eí àðàeçàòeè à ìeí eí ñeòeòà ìà Ì àðí àðeèíí ñà
ì ðeàeèe-àeè àðàáí eòà òðæe, ðeí eýí e è æeçàí òeèeòe. Çà òí àà
ñeàòàòeòeòàò çàí àçàí è àòí àí àà ìà ìí àçàí ìe ì eí ìe eçðà-
áí òeè çà àí eà ìà çeàòí àeèçí àí ñ. Ñòðàí òe (ñí. 7). Ì ðòàÿ-
àáí àòí à ìà eàòòàí eí ìeàáí ñeè ñàæeí àí òe à ðàçòàí ò-
àáí ñ eçààñòí ì ðæeñúàáí à áí 11–13 á. ñe. Õð. Ñ àáí eí æeÿ-
òà ìà ìàòí æeòàòí ìe çàí í çí à áí ò. Ààñeè Àòàí àñí à.

Ì ìíeàáí à æeñeòðçeyí íà ñíeðeà ààòà ìðeðí àí eýò òà-
íí àí „ñeàeí eòà àúæe“ ìà ìúòò çà á. Õàñeí àí ìàà eàðàðà-
òà Àæeè ì eàñò (ñí. 8). À çàí eèeòeçeðàí eòà ì eðí eèàñeòeòe àðí-
çeyòà à eçàÿæe ìÿeí eèí àòðí àe „ñeàeí e àúæe“, àí ðí àòà
+àñò ìà eí eòí („òàí eà“) à eçàðàááí à ìò àðòàí eúñí à ì eðí e-
eàñeòe-áí ì àòàðeèe, ààðíÿòí ìò Ì eèñàeà àòeèáí ñeà òàçà.
Çàí ì-í àeèÿò àúæe ìí ñòàòe ìò àààæeàáí àòà àðòí ìàà ñí eí eà,
ìí ìà ìòeàèe ì ðæeðàñí eòà àí à-àòeáí eý, ñ eí eòí ìí òàæeòí à
ìò Èçòî÷í è Ðíàíí eí.

Àí ìí àe ñòàòe!

Àáááí eý Õàðàñí àà
ñæeðàòòàð ìà ÅÅ

